

ОДБРАНА
Специјални прилог 170

ПРАВА И ДУЖНОСТИ ГРАБАНА У ИЗВРШАВАЊУ ВОЈНЕ ОБАВЕЗЕ

РЕЗЕРВНИ САСТАВ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

Пише Биљана МИЉИЋ

Војна обавеза је Уставна и законска дужност и право грађана, држављана Републике Србије, да учествују у припремама за одбрану земље. Вежбе резервног састава Војске Србије редовна су активност која се спроводи у складу са *Законом о војној радној и материјалној обавези*. Овим вежбама унапређују се оперативне и функционалне способности Војске Србије, развија се резервни састав који је у случајевима ратног или ванредног стања ослонац одбране и заштите наше земље.

Имајући у виду да окосницу резервног састава тренутно чине војни обвезници средњег доба, чије су се физичке способности знатно промениле у односу на период кад су служили војни рок, старешине Војске Србије за то имају разумевања и постепено их уводе у одређене фазе обуке уз обнављање знања. Разлика у односу на ранији начин обуке резервног састава је да се сада позивају целокупне јединице, а не појединци, како би се током обуке резервни састав и професионални припадници Војске Србије што боље уиграли.

Када је реч о лицима која нису служила војни рок са оружјем, када напуне 30 година, преводе се у резервни састав, распоређују се у цивилној служби надлежних органа за ванредне ситуације општине, који су одговорни за ангажовање војних обвезника за потребе популе јединица цивилне заштите, јединица радне обавезе, државних органа и организација, предузећа или других правних лица, а њихову обуку планира Министарство унутрашњих послова, односно Сектор за ванредне ситуације.

Министарство одбране, такође, покрива путне трошкове резервиста. Незапосленима се исплаћује 70 одсто од просечне плате, а послодавцима запослених рефундира пун износ месечне зараде.

Обавеза лица у резервном саставу је да се, по позиву надлежног територијалног органа, одазове у време и на место назначено у позиву. Позиви се достављају најкасније 30 дана пре предвиђеног дана јављања војног обвезника.

Министарство одбране и Војска Србије излазе у сусрет лицима која имају неодложне послове и обавезе и из оправданих разлога не могу да се одазову позиву за вежбу. У том случају потребно је само да се војни обвезник благовремено јави и оправда изостанак. Захтев за одлагање војне вежбе подноси се територијалном органу Министарства одбране код којег је лице у евиденцији у року од 8 дана од дана пријема позива за вежбу.

Обука резервног састава

Од завршетка Другог светског рата, како код нас, тако и у многим европским земљама, механизми позивања резервног састава на различите облике обучавања и стручног оспособљавања нису се много променили.

Професионализације Војске одвија се планираном динамиком, а обучавање резервног састава саставни је део обуке у Војсци Србије, чији је основ за планирање Средњорочни план обуке на основу којег се израђује и Средњорочни план позивања и обуке резервног састава.

Општи циљ обучавања и стручног оспособљавања лица у резервном саставу је стицање потребних знања, вештина и навика за обављање дужности у ратним јединицама и потребних квалификација за постављање на вишу дужност, произвођење у чин и унапређење у виши чин.

Позивање и обука резервног састава у 2016. години тежишно су реализовани у припреми и током извођења Командно-тактичке вежбе „Морава 2016”, у различитим јединицама Војске Србије и на целој територији наше земље.

У складу са Прегледом приоритета позивања и обуке резервног састава за период 2016–2018. године, од почетка 2017. до сада изведена је обука са лицима резервног састава у командама ранга батаљон – бригада, а извођена је и обука са лицима резервног састава у оквиру јединица.

Обука војника у резерви

Обучавање војника у резервном саставу реализује се у оквиру обуке ратне јединице, а стручно оспособљавање путем каријерних курсева (лидерски курс) и специјалистичких курсева (курсеви руковања наоружањем и војном опремом и курсеви преобуке за друге специјалности у оквиру рода службе), ради оспособљавања за обављање специфичних дужности у ратној јединици.

Стручна оспособљавања, за која у матичним јединицама не постоје адекватни кадровски, материјални и просторни ресурси, могу се организовати у центрима за обуку.

Обука подофицира у резерви

Обучавање подофицира у резерви реализује се у оквиру обуке ратних команди и јединица, путем каријерних курсева, специјалистичких курсева и других наменских курсева усавршавања у складу са потребама команди и јединица.

Обука официра у резерви

Обучавање официра у резерви реализује се у оквиру обуке ратних команди и јединица. Стручно оспособљавање официра у резерви реализује се путем каријерних, специјалистичких и других наменских курсева у складу са потребама команди и јединица.

Позивање на обуку и дужина трајања обуке лица у резервном саставу дефинисани су *Законом о војној, радној и материјалној обавези*.

ВОЈНА, РАДНА И МАТЕРИЈАЛНА ОБАВЕЗА

На основу члана 47 *Закона о одбрани грађани у одбрани земље имају право и дужност да извршавају војну, радну и материјалну обавезу и учествују у цивилној заштити, а могу бити распоређени и на друге дужности од значаја за одбрану, према одлуци надлежних органа. Чланом 2 *Закона о Војној, радној и материјалној обавези*.*

ријалној обавези прописано је да војну обавезу у миру, ванредном или ратном стању имају сви грађани који се припремају и оспособљавају за извршавање војних дужности и других задатака одбране.

Ступањем на снагу *Одлуке о обустави обавезе служења војног рока*, свим лицима старијим од 18 година остаје обавеза увођења у војну евиденцију и обавеза служења у резервном саставу.

Обавеза увођења у војну евиденцију

Обавезу увођења у војну евиденцију, на основу члана 15 *Закона о војној, радној и материјалној обавези* имају регрути који у календарској години навршавају 18 година живота и регрути старијих годишта који из одређених разлога нису уведени у војну евиденцију. Позивање регрута ради увођења у војну евиденцију врши се општим и појединачним позивом, на који треба да се јаве у центар Министарства одбране за локалну самоуправу надлежан према месту пребивалишта регрута. Регрути који бораве у иностранству дужни су да се јаве надлежном дипломатско-конзуларном представништву Републике Србије ради увођења у војну евиденцију.

Обавеза служења у резервном саставу

Обавезу служења у резервном саставу имају војни обвезници: који су одслужили војни рок, или су, по одредбама *Закона о војној, радној и материјалној обавези* регулисали обавезу служења војног рока на други начин (ослобођени обавезе служења војног рока: стекли држављанство Републике Србије, а у земљи чији су били држављани регулисали служење војног рока; двојни држављани који су регулисали обавезу служења војног рока у другој држави; професионална војна лица којима је престала професионална војна служба; овлашћена службена лица МУП-а и лица која су навршила 30 година живота, а територијални орган Министарства одбране је утврдио да нису избегавала војну обавезу). Обавезу служења у резервном саставу имају и жене војни обвезници које се воде у евиденцији.

Обавезе лица у резервном саставу настају од дана отпуштања са служења војног рока или цивилне службе, од дана када је обавеза служења војног рока и цивилне службе регулисана на други начин, односно од дана престанка професионалне војне службе, и трају до краја календарске године у којој војни обвезник (мушкарац) навршава 60 година живота.

Обавезе лица у резервном саставу за жене настају почетком календарске године у којој навршавају 19 година и трају до краја календарске године у којој навршавају 50 година живота.

Ко се од припадника резервног састава и када позива на обуку?

Активности територијалних органа Министарства одбране у вези са попуном ратних јединица Војске Србије су редовне, планске и континуиране, правовремено и у целости најављене. Јавност у Републици Србији редовно се обавештава преко сајта Министарства одбране. У истом контексту се планирају и реализују и активности ратних јединица Војске Србије.

Дакле, војни обвезници (лица у резервном саставу) се, у складу са својом војноевиденцијом специјалношћу, односно стручном спремом и занимањем, позивају на војне вежбе (вежбе, курсеви и други облици војне обуке) и вежбе цивилне заштите (цивилна обука), ради обучавања, оспособљавања и увежбавања за извршење мисија и задатака у миру и рату.

Сва способна лица до 65 година, која нису распоређена, налазе се у резерви. Заједно са свим осталим грађанима, могу се распоредити по радној обавези, поред наведеног и у друге органе и јединице цивилне заштите и остале субјекте система одбране који обезбеђују производе и врше услуге од посебног значаја за одбрану земље.

Колико траје обука?

Лице у резервном саставу може бити позвано на вежбу највише до 90 дана у току године. Резервни састав Војске Србије дели се на пасивну и активну резерву. Припадници пасивне резерве позивају се на обучавање у току календарске године до 15 дана, а припадници активне резерве на редовно обучавање до 45 дана, на извршење припреме за мисије и задатке до три месеца и у мисије до шест месеци.

На који начин регрут двојни држављанин регулише војну обавезу у Републици Србији?

Војна обавеза у Републици Србији је општа и дужни су да је, у складу са законом, извршавају сви држављани без обзира где им је пребивалиште, а реализује се кроз регрутну обавезу, обавезу служења војног рока, обавезу вршења цивилне службе и обавезу служења у резервном саставу.

Чланом 66 Закона о војној, радној и материјалној обавези („Сл. гласник РС” број 88/09) прописује да је двојни држављанин војни обвезник Републике Србије који осим држављанства Републике Србије има и држављанство друге државе са којом је потврђен међународни уговор, под условом узајамности.

Војни обвезници двојни држављани имају иста права и обавезе када је у питању извршавање војне обавезе као и војни обвезници који имају само држављанство Републике Србије, с тим да имају могућност да регулишу обавезу служења војног рока у једној од држава чији су држављани.

Регрут двојни држављанин који је регулисао обавезу служења војног рока у другој држави преводи се у резервни састав.

Докази о држављанству друге државе и уверење којим се доказује регулисана обавеза служења војног рока у тој држави предају се, у оригиналу и овереном преводу на српски језик, територијалном органу у месту где се подаци о лицу воде у евиденцији или преко дипломатско-конзуларних представништава Републике Србије.

Регрут двојни држављанин који није регулисао обавезу служења војног рока у другој држави у обавези је да, у складу са законом, изврши војну обавезу у Републици Србији.

Да ли Војска Србије може да уважи неке њихове разлоге за одлагање обуке?

Лицу у резервном саставу се, на његов захтев, вежба прекида, односно одлаже ако је болесно, ако је из његовог домаћинства у исто време на војну вежбу позван други члан, ако у време вежбе полаже испите и ако би одласком на вежбу био спречен да заврши школску годину.

Такође, ако се у време вежбе налази на припремама ради учешћа на европским и светским спортским такмичењима и олимпијским играма, ако учествује у међународним научним, истраживачким и уметничким манифестацијама или треба да обавља послове који су од изузетног значаја за Републику Србију.

Такође, ако би услед смрти или тешке болести у домаћинству, односно услед елементарне непогоде његовим одласком на вежбу домаћинство било доведено у тежак материјални или социјални положај.

Захтев за одлагање војне вежбе подноси се територијалном органу код којег је лице у евиденцији у року од осам дана од дана пријема позива за вежбу.

Како се за време војне вежбе регулише однос са послодавцем?

Накнаде за вршење службе у резервном саставу такође су дефинисане *Законом о војној, радној и материјалној обавези*.

Лицу у резервном саставу које је у радном односу, а позвано је у вези са вршењем војне службе у резервном саставу, за време вршења те обавезе, у складу са законом, припада накнада зараде у висини његове просечне зараде у претходна три месеца пре позивања.

Лицу у резервном саставу које самостално обавља делатност за време вршења службе у резервном саставу припада накнада у висини основице од које плаћа допринос за обавезно сопствено социјално осигурање, у складу са законом.

Лицу у резервном саставу које није обавезно осигурано на основу запослења или обављања самосталне делатности, осигуранику пољопривреднику, као и лицу у резервном саставу које прима новчану накнаду због привремене незапослености за време вршења службе у резервном саставу ради које је позван, припада новчана накнада у висини нето плате по чину и дужности профе-

сионалног војника чина разводника према прописима о платама и другим новчаним примањима професионалних припадника Војске Србије. У вези са тим траже се потврде о запослењу и примањима.

Регрут, односно лице у резервном саставу које је позвано у вези са вршењем војне обавезе има право на накнаду трошкова за превоз средствима јавног саобраћаја од места пребивалишта до места јављања за извршење војне обавезе.

Лицу у резервном саставу које је у радном односу, а позвано је у вези са вршењем службе у резервном саставу, за време вршења те обавезе припада накнада у висини просечне зараде за претходна три месеца пре позивања, осим ако то посебним законом није другачије одређено.

Резервном официру, односно резервном подофициру за време војне службе припадају плата и посебне накнаде које су према одредбама Закона о Војсци Србије утврђене за професионалног официра, односно професионалног подофицира истог чина на истој дужности.

Лицу у резервном саставу позваном на вежбу припадају бесплатна исхрана и смештај ако вежба траје дуже од осам часова. Износ и начин исплате накнада за вршење војне обавезе прописује Влада на предлог министра одбране.

Осим Закона о војној, радној и материјалној обавези, накнаде за вршење војне обавезе прописане су и Правилником о накнади њујних и других трошкова у Војсци Србије. Резервном официру, односно резервном подофициру, док се налази на војној дужности у Војсци, под условима прописаним за официре и подофицире, припадају накнаде трошкова за службено путовање и за трпно путовање.

На основу наведених одредби Закона о војној, радној и материјалној обавези и Правилника о накнади њујних и других трошкова у Војсци Србије, у зависности од статуса, лицима у резервном саставу припадају предвиђене накнаде.

Какве су казне предвиђене за војне обвезнике који се оглуше о позив територијалних органа Министарства одбране?

Обавеза лица у резервном саставу је да се, по позиву надлежног територијалног органа, одазове у време и на место назначено у позиву (чл. 10, 11 и 51 Закона о војној, радној и материјалној обавези).

Уколико се лице не одазове на позив, а одсуство не оправда, сносиће законом прописане прекршајне и кривичне санкције (чл. 126 Закона о војној, радној и материјалној обавези и чл. 394 Кривичног законика).

Како се може постати припадник активне резерве Војске Србије?

Уредбом о служби у активној резерви („Сл. гласник РС”, бр. 47/11 и 88/15) прописани су општи услови које

војни обвезник мора да испуњава, а посебни услови одређују се јавним конкурсом.

Општи услови су: да је држављанин Републике Србије; да је здравствено способан за службу у Војсци Србије; да му раније није престајао радни однос због теже повреде дужности из радног односа; да је приликом ступања у активну резерву млађи од 50 година (за официра), односно 40 година (за војника и подофицира), осим за професионалног припадника Војске Србије коме је престала професионална војна служба; да није осуђиван на казну затвора од најмање шест месеци и да се против њега не води кривични поступак за кривично дело за које се гони по службеној дужности или поступак пред војним дисциплинским судом.

За утврђени број припадника активне резерве, јавни конкурс расписује Генералштаб Војске Србије. Текст јавног конкурса за попуну радних места пријемом лица у активну резерву, на одређено време, у јединице Војске Србије објављује се у магазину „Одбрана” и на сајту Министарства одбране и Војске Србије.

Након спроведеног јавног конкурса и избора утврђеног броја лица која испуњавају услове из јавног конкурса, министар одбране, односно лице које он овласти, закључује уговор о активној резерви са изабраним лицима. Уговором о активној резерви уређују се услови, време, начин и послови за које се ангажују, права и обавезе за време извршавања стручних послова у Министарству одбране и војних дужности у Војсци Србије.

На основу остварених резултата у изборном поступку, у 2016. години закључени су, односно потписани први уговори са кандидатима на период од две године, међу којима је и једна жена. Ангажовање припадника активне резерве је на добровољној основи.

Желим да одслужим војни рок добровољно. Како то да остварим и шта тиме добијам?

Добровољно служење војног рока са оружјем у Војсци Србије омогућава се под условима који су прописани *Законом о војној, радној и материјалној обавези*: регрутима, женама и лицима у резервном саставу која су извршила цивилну службу или одслужила војни рок без оружја.

На добровољно служење војног рока са оружјем у Војсци Србије и за курс за резервне официре Војске Србије могу се пријавити кандидати мушког и женског пола који у текућој години навршавају од 19 до 30 година живота.

Министарство одбране у средствима јавног информисања објављује оглас за пријаву кандидата за добровољно служење војног рока са оружјем.

Оглас за пријаву кандидата за добровољно служење војног рока са оружјем објављује се најмање два месеца пре упућивања на добровољно служење војног рока са оружјем.

Пријаву за добровољно служење војног рока са оружјем заинтересовано лице подноси центру Мини-

старства одбране за локалну самоуправу, надлежном према адреси његовог пребивалишта.

Центар Министарства одбране за локалну самоуправу позива пријављене кандидате појединачним позивом на извршење лекарског прегледа.

Након извршених лекарских прегледа центар Министарства одбране за локалну самоуправу утврђује ранг-листу пријављених кандидата за добровољно служење војног рока са оружјем.

Избор потребног броја кандидата врше регионални центри Министарства одбране на основу утврђене коначне ранг-листе кандидата за позивање на добровољно служење војног рока са оружјем и Плана упута.

Са изабраним кандидатима територијално надлежни центар Министарства одбране за локалну самоуправу закључује уговор којим се уређују међусобна права и обавезе.

Центар Министарства одбране за локалну самоуправу појединачним позивом позива кандидата на добровољно служење војног рока са оружјем, најкасније осам дана пре упућивања у центар за обуку.

Кандидат који је изабран за добровољно служење војног рока са оружјем актом надлежног органа дужан је да се јави у центар за обуку у време назначено у појединачном позиву.

Добровољно служење војног рока са оружјем започиње даном ступања кандидата у центар за обуку, када кандидат постаје војник на добровољном служењу војног рока.

Војнику, за време трајања добровољног служења војног рока са оружјем, обезбеђује се у складу са законом: накнада путних трошкова за јављање на добровољно служење војног рока са оружјем у назначени центар за обуку, од места пребивалишта у Републици Србији до центра за обуку; накнада путних трошкова за повратак кући по одслужењу добровољног служења војног рока са оружјем, од центра за обуку до места пребивалишта у Републици Србији; новчана примања у месечном износу који одреди министар одбране; права из здравственог осигурања по прописима из здравственог осигурања у Војсци Србије за војне обвезнике и смештај и исхрана, војна одећа и обућа.

Које су предности лица која заврше курс за резервне официре?

За курс за резервне официре Војске Србије могу се пријавити кандидати мушког и женског пола који у текућој години навршавају од 19 до 30 година живота.

Предности се огледају у могућности запослења у Војсци Србије, у својству професионалног официра и активне резерве, могућности запослења у Министарству унутрашњих послова, казнено-поправним заводима Управе за извршење кривичних санкција Министарства правде, у агенцијама за физичко-техничко обезбеђење.

Ко је надлежан и какав је поступак издавања уверења о питању војне

обавезе (о одслуженом војном року, учешћу у рату и др.)?

Територијални органи Министарства одбране – центри Министарства одбране за локалну самоуправу издају уверења на основу података из службене евиденције коју воде о војним обвезницима према месту њихових пребивалишта на територији Републике Србије.

Уверења и друге исправе о чињеницама о којима се води службена евиденција морају се издавати сагласно подацима из службене евиденције. Таква уверења, односно друге исправе, имају значај јавне исправе.

Уверења и друге исправе о чињеницама о којима се води службена евиденција центар Министарства одбране за локалну самоуправу, на основу података из службене евиденције коју воде о војним обвезницима према месту њихових пребивалишта, издаје странци на усмени захтев, по правилу, истог дана кад је странка затражила издавање уверења, односно друге исправе, а најкасније у року од 15 дана од дана подношења захтева, ако прописом којим је установљена службена евиденција није друкчије одређено.

Пријављивање настале промене

Регрути и лица у резервном саставу дужни су да у року од осам дана од дана настале промене територијалном органу код којег се воде у евиденцији пријаве: промену становања (нову адресу), промену пребивалишта, сваку промену здравственог стања значајну за способност за војну службу, врсту и место обављања регистроване самосталне или предузетничке делатности, односно друге професионалне делатности, повратак са служења војног рока, губитак војне књижице, упис или обнову школске године и друге податке од значаја за извршавање војне обавезе, као и да пријаве боравак у иностранству дужи од три месеца у року од осам дана пре одласка, а повратак из иностранства у року од осам дана од дана доласка у место пребивалишта.

РАДНА И МАТЕРИЈАЛНА ОБАВЕЗА

Шта је радна обавеза?

Радна обавеза је право и дужност грађана Републике Србије која се извршава на радним местима, односно на одређеним пословима и задацима у условима ванредног или ратног стања, у складу са Планом одбране Републике Србије.

Ко подлеже радној обавези?

Радној обавези подлежу радно способни грађани Републике Србије, жене од 18 до 60 године живота и мушкарци од 18 до 65 године живота, а који немају ратни распоред.

ПРАВА ЗАПОСЛЕНИХ ПРИЛИКОМ ИЗВРШЕЊА ВОЈНЕ ОБАВЕЗЕ

Законом о одбрани уређују се, поред осталог, права и дужности државних органа, аутономних покрајина, јединица локалне самоуправе, грађана, привредних друштава, других правних лица и предузетника у одбрани.

Механизам заштите резервног састава за време вршења војне обавезе налази се у одредбама члана 67 и 68 Закона о војној, радној и материјалној обавези, којим су прописане накнаде које припадају војним обвезницима за вршење војне обавезе. Посебно је у члану 70 прописано да, због ангажовања у војној служби, припаднику активне резерве не може престати радни однос, нити због тога може бити у неравноправном положају у односу на друга запослена лица у погледу остваривања права из радног односа.

У случају да лицу у резервном саставу, након извршења војне обавезе (учешћем на вишедневној војној вежби), на коју се уредно одазвало по позиву надлежног центра Министарства одбране, послодавац раскине радни однос због његовог одсуства ради учешћа на војној вежби, лице има право да о томе обавести центар Министарства одбране који га је упутио на вежбу.

Министарство одбране ће, поступајући по поднетој представи лица, у сарадњи са ресорним министарством надлежним за питања рада и радног односа, сагледати наводе представке и предузети одговарајуће мере.

Додатне информације:

Законом о раду прописано је да се радни однос заснива уговором о раду који закључују запослени и послодавац и може се закључити на неодређено или одређено време. Чланом 79 Закона о раду прописано је да запосленом мирују права и обавезе које се стичу на раду и по основу рада ако одсуствује са рада, сем осталог, због одласка на одслужење, односно дослужење војног рока.

Поред осталих законом прописаних елемената, уговор о раду садржи врсту радног односа (на неодређено или одређено време), трајање уговора о раду на одређено време и основ за заснивање радног односа на одређено време.

Запослени има право на накнаду зараде у висини просечне зараде у претходних 12 месеци, у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталих прописаних ситуација и за време вршења војне вежбе.

Послодавац има право на рефундирање исплаћене накнаде зараде у случају одсуствовања запосленог са рада због војне вежбе или одазивања на позив државног органа, од органа на чији се позив запослени одазвао, ако законом није другачије одређено.

Где обвезник радне обавезе извршава радну обавезу?

Обвезник радне обавезе радну обавезу извршава у државним органима, привредним друштвима итд.

Документа на основу којих се одређује распоред обвезника радне обавезе:

- акт о ратној организацији и систематизацији радних места
- списак дужности,
- план попуне.

Где се обвезнику радне обавезе одређује ратни распоред по радној обавези?

Ратни распоред се одређује у месту рада или пребивалишта. Обвезник радне обавезе може бити распоређен и ван места рада или пребивалишта, ако у седишту државног органа и правног лица недостаје потребан број обвезника за попуњу по ратној организацији.

Ко распоређује и доноси решење обвезника радне обавезе по радној обавези?

- у државном органу – руководиоца који руководи тим органом или лице које он овласти,
- у органу управе – руководиоца тог органа или лице које он овласти,
- у правном лицу – директор или лице које он овласти и
- код предузетника – одговорно лице.

Ко саопштава распоред обвезника радне обавезе?

Запосленима у државним органима, као и правним лицима, распоред саопштава руководиоца, директор или лице које он овласти, а код предузетника – одговорно лице.

Распоред обвезника радне обавезе који је Планом попуње одређен да радну обавезу извршава у другом субјекту одбране и обвезника радне обавезе који се води у евиденцији других органа и организација саопштава територијални орган.

Када и због чега се ангажују јединице радне обавезе?

Радна обавеза се извршава и у јединицама радне обавезе (ЈРО) које се ангажују у ратном и ванредном стању за извођење неодложних радова за потребе одбране, Војске Србије и цивилне заштите. Неодложни радови су дефинисани одредбом члана 35 став 3 Уредбе о начину и поступку извршавања војне, радне и материјалне обавезе.

Ко и на чији захтев образује јединице радне обавезе?

Јединице радне обавезе образују регионални центри Министарства одбране на основу захтева унутрашње јединице Министарства одбране, команде, јединице и установе Војске Србије, државног органа и правног лица која имају задатке утврђене *Планом одбране Републике Србије*. Позивање, контрола и обука ЈРО у миру врши се на основу Одлуке министра одбране. Приоритет у попуни и ангажовању ЈРО имају ЈРО за извођење неодложних радова за потребе Војске Србије. Позивање ЈРО врши центар Министарства одбране за локалну самоуправу. Расформирање ЈРО врши се по извршеним радовима и на основу акта РЦ Министарства одбране.

МАТЕРИЈАЛНА ОБАВЕЗА

Материјална обавеза је право и дужност грађана Републике Србије, привредних друштава, правних лица и предузетника чије је седиште на територији Републике Србије, да покретне и непокретне ствари којима располажу, а које су одређене као ствари посебне намене за потребе одбране, Војске Србије и цивилне заштите, уступе на привремено коришћење, уз накнаду, државним органима, Војсци Србије и цивилној заштити.

Ко извршава материјалну обавезу?

Материјалну обавезу за потребе одбране земље извршавају власници ствари. Ствари се могу налазити у својини грађана, привредних друштава, других правних лица и предузетника.

Материјалну обавезу у миру и условима ванредног или ратног стања имају сви грађани Републике Србије, страни држављани са сталним пребивалиштем у нашој земљи, домаћа и страна правна лица која су регистрована за вршење делатности одређених законом као делатности од значаја за одбрану Републике Србије. Материјалној обавези не подлежу дипломате и представници међународних организација.

Када се извршава материјална обавеза?

Материјална обавеза се извршава у условима ванредног и ратног стања. Изузетно, може се извршавати и у миру ради заштите и спасавања, прегледом, контролом и употребом ствари на војној вежби.

Ко обезбеђује извршавање материјалне обавезе?

Извршавање материјалне обавезе обезбеђује Министарство одбране преко територијалних органа у складу са законом и одлукама надлежних органа које се односе на рад у ванредном и ратном стању.

Да ли постоји накнада за коришћење ствари из пописа?

Ствари се уступају, користе и враћају уз прописану накнаду за њихово привремено коришћење и накнаду штете у случају њиховог оштећења или уништавања у поступку прописаном овим законом уз поштовање уставом загарантованих права на имовину.

За допремање и преузимање ствари, власнику ствари припадају накнада превозних трошкова у стварном износу и дневнице за путовање у вези са предајом и преузимањем ствари у висини одређеној прописима о накнади трошкова државних службеника и намештеника.

За коришћење ствари из пописа власнику ствари припада накнада. Утврђује је Влада на предлог министра одбране. Накнада за коришћење ствари припада власнику од тренутка предаје до тренутка враћања ствари.

Накнада за употребу ствари исплаћује се најкасније 45 дана од враћања ствари власнику. Исплаћује се месечно ако је власнику ствари због материјалне обавезе угрожена егзистенција или онемогућена привредна делатност.

Да ли постоји евиденција о стварима из пописа?

Ради организованог и правилног извршавања материјалне обавезе води се евиденција. Ствари из пописа се пописују и о њима евиденцију воде територијални органи, а на основу евиденције коју воде органи државне управе надлежни за имовину, унутрашње послове, јавне приходе, као и други државни органи.

Власници ствари су дужни да територијалном органу Министарства одбране, на његов захтев, ставе на увид податке и исправе о стварима из пописа и да му омогуће преглед ствари ради пописа и вођења евиденције.

Ако се за поједине ствари не води евиденција или подаци из те евиденције нису потпуни, територијални орган Министарства одбране врши њихов преглед и устројава њихову евиденцију.

Како се врши позивање власника ствари из пописа?

Територијални орган Министарства одбране доставља позив власнику ствари. Позив садржи: назив ствари коју треба предати, место и време предаје, назив корисника, напомену да ствари може предати и лице које власник овласти и упозорење о одговорности власника ствари у случају да се не одазове позиву.

Да ли постоји могућност одлагања извршења материјалне обавезе?

Власник ствари који је примио позив од територијалног органа Министарства одбране ради прегледа или вежбе, у року од осам дана од дана пријема позива, може да тражи одлагање извршења обавезе:

1. ако би предаја ствари изазвала штету власнику ствари на основу неизвршења обавеза и послова из раније потписаних уговора;
2. ако би га задесила велика привредна штета и
3. ако је тражено возило једино у породици власника, а има децу млађу од 16 година.

Да ли су предвиђене санкције у вези са неизвршавањем материјалне обавезе?

Против власника ствари који се не одазове и не преда ствари за потребе извођења вежби, територијални орган подноси захтев за покретање прекршајног поступка, у складу са одредбом чл. 132 и 133 Закона о војној, радој и материјалној обавези. Такође, због неизвршавања материјалне обавезе одредбом чл. 395 и 396 Кривичног законика предвиђена је и кривична одговорност.

Адресе и бројеви телефона одговорних лица у регионалним центрима Министарства одбране

За помоћ у остваривању права и обавеза војни обвезник се може обратити референту за војну обавезу Центра Министарства одбране општине у којој станује, који је дужан да му помогне да оствари своја права.

Све информације могу се добити путем телефона или посредством електронске поште, на следећим адресама:

РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР МО БЕОГРАД:
Тимочка 15, 11000 Београд
тел. 011/3201-935 и 3201-934
e-mail: regionalnicentarmobeograd@mod.gov.rs

РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР МО НОВИ САД:
Футошка 26, 21000 Нови Сад
тел. 021/547-006
e-mail: regionalnicentarmonovisad@mod.gov.rs

РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР МО НИШ:
Београдска бб, 18000 Ниш, Касарна „Тврђава“
тел. 018/524-352
e-mail: regionalnicentarmonis@mod.gov.rs

РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР МО КРАГУЈЕВАЦ:
Кнеза Милоша 12, 34000 Крагујевац, Касарна „Радомир Путник“
тел. 034/335-873
e-mail: regionalnicentarmokragujevac@mod.gov.rs

РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР МО ВАЉЕВО:
Војводе Мишића 55, 14000 Ваљево
тел. 014/222-389
e-mail: regionalnicentarmovaljevo@mod.gov.rs ■

Снимили фото-репортери
и сарадници магазина „Одбрана“

